

הקדמה למהדורה ה-63

מהדורה זו יוצאת לאור כאשר מלחמת חרבות ברזל עודנה מתחוללת, ומועד סיומה אינו ידוע. כולנו תקווה כי השקט יבוא במהרה וכל החטופים ישובו לביתם.

מאז יציאתה של המהדורה הקודמת, חלו מספר תמורות משמעותיות בעולם העבודה. כך למשל, נקבע לאחרונה, כי מתמודדי נפש נכנסים לגדר ההגנה של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (ע"ע 5799-05-23). מדובר בקביעה חשובה, וזאת בפרט עת בה לאחרונה נוספו רבים למעגל מתמודדי הנפש במדינת ישראל.

בפסיקה יוצאת דופן נקבע על ידי בית הדין האזורי לעבודה, כי מעסיק רשאי לדרוש מעובד שהמציא תעודות מחלה של קופת חולים להיבדק על ידי רופא תעסוקתי מטעמו, בנסיבות מיוחדות המעלות חשד ביחס לסיבת ההיעדרות (סע"ש 58217-06-22).

לאחרונה פרשה מתפקידה כב' נשיאת בית הדין הארצי לעבודה, ורדה וירט ליבנה. פסק דינה האחרון (ע"א 41179-01-24) עסק בהרחבת המקרים בהם זכאי עובד שהתפטור לפיצויי פיטורים. זאת כאשר הותקנו, ללא הסכמתו, מצלמות במקום העבודה (גם אם עצם התקנת המצלמות נעשתה על ידי המעסיק מטעמים מוצדקים).

אנו מאחלים לכב' הנשיאה בדימוס וירט ליבנה הצלחה רבה בהמשך דרכה.

עו"ד יעקב מלישקביץ', שותף
משרד עו"ד נ. פינברג ושות'

מאי 2025

הקדמה למהדורה ה-44

התמזל מזלי עת נפגשתי, בראשית דרכי המקצועית, עם מנחם גולדברג, אשר פתח בפני את הצוהר לעולם דיני העבודה.

משך כעשור שנים יצאתי מים על ידיו במשרד משותף, עד פרישתו לשיפוט בבית הדין הארצי לעבודה בשנת 1982 ולכהונת נשיא בית הדין הארצי לעבודה.

ספר זה היה בבת עינו של גולדברג, טופח על ידו והפך לספר המנחה בתחום דיני העבודה. בחרדת קודש קיבלתי על עצמי את הבקשה המשותפת של המשפחה וההוצאה לאור להמשיך את המלאכה, להיכנס לנעליו הגדולות של מנחם גולדברג ולערוך את המהדורות הבאות לספר. עוזרת לצדי עורכת הדין אפרת דויטש, ואני מוקיר לה תודה על תרומתה.

נחום פינברג, עו"ד

אוקטובר 2006

הקדמה

מאת השופט סטפן אדלר

נשיא בית הדין הארצי לעבודה

מהדורה זו, הארבעים וארבע במספר, של הספר "דיני עבודה" הינה המהדורה הראשונה היוצאת לאחר פטירתו של נשיא בית הדין הארצי לעבודה, המנוח מנחם גולדברג ז"ל, שעמד מאחורי מפעל אדיר ממדים זה.

מנחם גולדברג היה ממניחי אבן הפינה למשפט העבודה הישראלי. בתפקידיו השונים ובפעילותו הברוכה הרים מנחם גולדברג תרומה משמעותית לביסוסו של משפט העבודה ולפיתוחו.

לאחר הסמכתו כעורך דין בשנת 1960 היה מנחם יועץ בתחום דיני העבודה ויחסי עבודה להתאחדות התעשיינים. בשנים שלאחר מכן עסק כעורך דין עצמאי, כיהן כשופט בבית הדין האזורי בבאר-שבע, מונה לכהונת סגן נשיא בית הדין הארצי לעבודה, ובין השנים 1986-1997 כיהן כנשיא בית הדין הארצי.

מנחם גולדברג הוציא תחת ידיו פסקי דין מנחים, ספרים ומאמרים מעמיקים ומעניינים, וכן שימש משך שנים כמרצה במסודות להשכלה גבוהה והעמיד תלמידים הרבה, בתחום משפט העבודה והביטחון הסוציאלי.

גם לאחר פרישתו לגמלאות, המשיך מנחם גולדברג בפעילותו הברוכה בתחום משפט העבודה ויחסי העבודה. בתוך כך כיהן כיו"ר האגודה הישראלית למשפט העבודה והביטחון הסוציאלי (1986-1996); כחבר בהנהלה של האגודה הבינלאומית למשפט העבודה והביטחון הסוציאלי; וכחבר בהנהלת פורום שופטי העבודה באירופה.

מאז פורסם לראשונה בשנת 1966, מהווה הספר "דיני עבודה" מורה דרך לכל העוסקים בתחום משפט העבודה ויחסי העבודה. התקווה שהובעה בדברי המבוא למהדורה הראשונה, לפיה יתרום הספר "לטיפול ולקידום הידע בשטח חשוב זה של דיני עבודה" התממשה עד מהרה. מלבד היקפו של הספר, הכולל בשלושת כרכיו הפניות לדברי חקיקה, לפסיקה ולכתבי מלומדים, הקפיד מנחם גולדברג לשמור על האקטואליות והרלוונטיות של הספר, תוך שדאג לעדכונו השוטף. העוסקים והמתעניינים בתחום, שופטים, מלומדי משפט, עורכי דין, וסטודנטים, מצאו בספר כלי רב חשיבות, המרכז את ההלכות בתחומי משפט העבודה, מבהיר את הסוגיות השונות ומעניק מענה לשאלות פרקטיות המלוות את הדינאמיות המאפיינת משפט העבודה.

לאחר פטירתו בטרם עת של מנחם גולדברג נטל על עצמו עו"ד נחום פינברג את מלאכת הוצאת המהדורות הבאות של הספר. בכך תורם עו"ד פינברג תרומה רבת ערך להמשך ביסוסו וקידומו של אחד ממפעליי הבולטים של מנחם גולדברג. על היסודות האיתנים אותם הציב מנחם גולדברג בארבעים השנה האחרונות, שבאו לידי ביטוי בהוצאת ארבעים ושלוש מהדורות הספר, יוסיף עו"ד פינברג מנסיונו העשיר בתחום משפט העבודה, לתועלת כל העוסקים בתחום והמתעניינים בו.

נזכור כולנו את מנחם גולדברג ז"ל אבי המפעל החשוב הזה ונברך בברכת יישר כוח את ההולך בדרכו עו"ד פינברג.

סטיב אדלר, נשיא